

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning i årsredovisning 2023

Sollefteå kommun



Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser	6

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sollefteå kommun har EY, i syfte att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning, granskat om kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans och om årsredovisningens resultat är förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande svar på ställda revisionsfrågor:

Efterlever kommunens kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Vår bedömning är att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunallagens krav på en ekonomi i balans uppfylls.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Grundat på granskningen av återsrapportering i årsredovisningen är vår bedömning att utfallet är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. God ekonomisk hushållning definieras genom att fullmäktige fastställer verksamhetsmässiga och finansiella mål. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunen ska enligt KL 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL 11 kap. 14 §.
2. Om det finns synnerliga skäl.

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge underlag till revisorernas skriftliga bedömning om kommunen efterlever balanskravet och om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsen och 2023. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 19 § ansvarig för upprättandet av årsredovisningen. Granskningsåtgärderna genomförs i form av en översiktlig granskning. Den består i att analysera årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Granskningar omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen efterlever balanskravet¹.
I förekommande fall en granskning och bedömning av återställandet av ett negativt balanskravsresultat och eventuellt åberopande av synnerliga skäl.
- ▶ En granskning och bedömning av utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmässiga och finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ▶ En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

¹Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1, 5-6, 12-13, 19-20 §§ och 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ Rådet för kommunal redovisnings rekommendation "R15 Förvaltningsberättelse"
- ▶ Skyrevs rekommendation "R5 granskning av delårsrapport och årsredovisning"

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning". Granskningen har skett genom genomgång av kommunens årsredovisning.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har ekonomichef sakgranskat rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalanden.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om utfallet i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Kommunstyrelsen följa upp dessa mål i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. De mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall).

Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt genom sin granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Balanskravsresultat

Nedan framgår den balanskravsutredning som presenteras i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet

Tkr	År 2023	Kommunstyrelsens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	-12 873	
- Samtliga realisationsvinster	-342	
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-11 858	
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-25 072	
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	
+Användande av medel från RUR	25 072	
Årets balanskravsresultat	0	

Årets resultat har i balanskravsutredningen rensats från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten i enlighet med föreskrivna bestämmelser. Upplysningar om årets resultat efter balanskravsjustering och balanskravsresultatet redovisas. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -25 072 tkr och kommunstyrelsen föreslår att medel ur resultatutjämningsreserven med motsvarande belopp används för att inte redovisa ett negativt balanskravsresultat. Vi noterar att det föreslagna nyttjandet av medel ur resultatutjämning är i enlighet med fullmäktiges riktlinjer.

4.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunallagens krav på en ekonomi i balans uppfylls.

4.1.1. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt *Övergripande verksamhetsplan med budget 2023-2025*. Budgeten innehåller ett antal finansiella mål och ett verksamhetsmål med indikatorer av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Fem finansiella mål är fastställda för året. Vad avser verksamhetsmålen framgår av budgeten att antalet uppfyllda indikatorer inom de tre perspektiven social, miljömässig, och ekonomisk hållbarhet behöver vara minst två för varje område och minst åtta totalt för att målet om god ekonomisk hushållning i verksamheten ska anses vara uppnått.

4.1.1.1 Iakttagelser

Finansiella mål

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Utfall 2023	Bedömning
Kommunens justerade balanskravsresultat ska under perioden 2023-2024 uppgå till noll för att under 2025 normaliseras varvid resultatet skall uppgå till minst 1 %.	Nollresultat efter nyttjande av RUR	Uppfyllt
Resultatet från förbund och bolag som konsolideras i kommunkoncernen skall vara positivt.	-7,1 mnkr	Ej uppfyllt
Koncernens soliditet ska inte försämrats med mer än 1,5 procentenhet per år under 2023-2024, för att därefter åter igen öka med minst 0,5 procentenhet per år.	Försämring <1,5 % (Utfall -0,4 %)	Uppfyllt
Kommunens investeringar, med undantag för affärsverksamhet, ska vara egenfinansierade inom ramen för den senaste treårsperioden. Utöver dessa löpande investeringar fattar kommunfullmäktige beslut i varje enskilt fall.	Kvarvarande utrymme för treårsperioden = 161,4 mnkr	Uppfyllt
Kommunens amortering på låneskulden ska uppgå till 10 mnkr årligen under perioden 2023-2025.	Amortering har skett i februari.	Uppfyllt

Fyra av de fem målen bedöms som uppfyllda 2023. Målet om att resultatet från förbund och bolag som konsolideras i kommunkoncernen ska vara positivt uppfylls dock inte.

Mål för verksamheten

Tabell 3. Verksamhetsmål

Perspektiv	Utfall 2023	Bedömning
Social hållbarhet - Hållbar människa	Långtidsarbetslöshet 25-64 år i % av befolkning: mål +0,5 % jmf riket. Utfall 2023: 3,3 % (riket: 3,4)	Uppfyllt
	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, andel nöjda: mål >90 %. Utfall 2023: 95 %	Uppfyllt
	Anmälda våldsbrott i förhållande till riket, (låg siffra indikerar tryggt samhälle): mål <0,95 Utfall 2023: okänt (2022: 1,14)	Ej uppfyllt
	Andel elever Åk9 som är behöriga till yrkesprogram: mål >87 %. Utfall 2023: 85 %	Ej uppfyllt
	Heltidsanställda månadsavlönade: mål >90 %. Utfall 2023: okänt (2022: 93 %)	Uppfyllt
Miljömässig håll- barhet - Klimatneutral	Vattentäkt med vattenskyddsområde: mål >90 %. Utfall 2023: okänt (2022: E/T)	Uppfyllt
	Energiförbrukning i bostadsbestånd (kwh/m2), Solatum: mål <126. Utfall 2023: 122	Uppfyllt
	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel %: mål >50 %. Utfall 2023: 57,1 %	Uppfyllt
	Tallriks- och serveringssvinn i grund och gymnasie-skola (gram/portion): mål <40. Utfall 2023: 26	Uppfyllt
	Återbruk av möbler inom kommunen (antal): mål >400. Utfall 2023: 1400	Uppfyllt
Ekonomisk håll- barhet - Hållbar tillväxt	Nettokostnadsandel (kostnad i % av skatter och bi-drag), mål avser i snitt senaste tre åren: mål <99 %. Utfall 2023: 100,8 % (treårssnittet <99 %)	Uppfyllt
	Soliditet, inklusive pensionsåtagande, mål avser i snitt senaste tre åren: mål +0,5 %. Utfall 2023: 13,1 % (treårssnitt >+0,5 %)	Uppfyllt
	Skuldkvot (skuld/inkomst i koncernen): mål <110 %. Utfall 2023: okänt (2022: 99,4 %)	Uppfyllt
	Flyttnetto (antal): mål >0. Utfall 2023: -19	Ej uppfyllt
	Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl LSS): mål <5 %. Utfall 2023: okänt (2022: 8,7 %)	Ej uppfyllt

Minst tre indikatorer i respektive hållbarhetsperspektiv uppnås och totalt redovisas uppfyllelse för 11 av de 15 indikatorerna kopplade till verksamhetsmålet.

Kommunstyrelsen bedömer att verksamhetsmålet och fyra av de fem finansiella målen är uppfyllda och god ekonomisk hushållning därmed har uppnåtts. Samtidigt poängteras att kommunens underliggande ekonomiska ställning är svag med en låg soliditet samt kraftiga underskott i verksamheterna.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av återrapportering i årsredovisningen är vår bedömning att utfallet är förenlig med de finansiella och verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

Sollefteå april 2024

Per Stålberg, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor